

RENAȘTEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

† Dr. SEBASTIAN STANCA

Episcopia Clujului și ziarul „Renașterea” a încercat săptămâna trecută un adânc doliu în urma trecerii la cele vecinice a merituosului consilier eparhial, referent în retragere și fost multă vreme redactor al ziarului oficial „Renașterea”: *Dr. Sebastian Stanca*. Și împreună cu aceste instituții încercăm o foarte adâncă durere noi toți, cari l-am cunoscut dela preotul cel mai îndepărtat dela sate, și până la cel mai înalt demnitar bisericesc, pentru că toți ne-am bucurat de prietenia lui caldă și blândă.

Cu el s'a stins un suflet nobil și o inimă largă, care încălzea pe toți cari veneau în contact cu el.

Când mergeam la București sau în alte Eparhii și spuneam că sunt dela Cluj toată lumea mă întreba: „Dar ce mai face părintele Stanca?” Trebuia să ne dăm seama că acest om al Bisericii devenise o personalitate bine cunoscută pe toate plaiurile românești. Acest nume bun și l-a câștigat prin ținuta sa cu adevărat preoțească și prin munca asiduă și neprecupețită depusă în toate locurile unde l-a rânduit soarta.

Dr. Sebastian Stanca a fost fiul preotului Stanca dela Petroșani. Preot cu renume, care a înființat acolo, în creier de munte, vreo șapte biserici. Dela tatăl său va fi moștenit fiul Sebastian dragostea mare de muncă și dragostea mare față de aproapele. Acolo la Petroșani în mediul minerilor, cari își pun zilnic viața în mâinile Celui Atotputernic, și-a câștigat și adâncile sale convingeri religioase, cari i-au îndreptat pașii spre preoție și biserică, pe cari le-a servit cu devotament neprecupețit, ca preot în Vulcan, apoi în Sebeșul-Săsesc și din anul 1922 încoace, în calitate de consilier referent al Secției bisericesti la Consiliul Eparhial din Cluj, și ca președinte al Asociației Clerului Eparhiei Clujului.

Când regretatul Episcop Nicolae Ivan a fost trimis în 1919 de către Ven. Consistor Arhi-

diecezan la Cluj, ca să pregătească, în calitate de Președinte al noului Consistor de aici, calea pentru reînființarea Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și-a ales din tinăra preoțime a Arhidiecezei trei persoane, cari l-au însoțit în noua și greua sa misiune. Aceștia au fost: P. S. Sa Episcopul Morușca, P. S. Sa Episcopul Caransebeșului Nistor, pe atunci presbiteri, și preotul Sebeșului Săsesc Dr. Sebastian Stanca.

La Cluj condițiunile de așezare erau însă foarte măștere și cei trei distinși colaboratori ai președintelui Nicolae Ivan au fost siliți de împrejurări să se întoarcă la posturile lor. Abia după alegerea primului Episcop Nicolae Ivan se întoarce părintele Stanca, ales în 1922 cu unanimitate de voturi consilier referent al secției bisericesti la Cluj, unde conduce lucrările acestei secțiuni cu tot zelul și priceperea, până la dictatul dela Viena, când, de dragul copiilor săi, se refugiază la Sibiu, de unde a făcut naveta la Alba Iulia pentru a ajuta noul vicariat să se organizeze.

Am stat cu el, cu birourile alăturate timp de 18 ani. Am locuit tot 18 ani în aceeași curte, ușă în ușă, în perfectă armonie și netulburată prietenie. Am văzut preoți bătrâni plini de griji și greutatea intrând și eșind din biroul lui. Am văzut tineri candidați la preoție intrând și cerându-i un post sau alt ajutor. Toți au eșit mângăiați și satisfăcuți. L-am văzut la ședințele corului și ale Societății Femeilor ortodoxe, pururea radiind de voie bună și ajutând toate lucrurile bune cu înțeleptul său sfat. Pentru aceasta îl răsplătea toată lumea cu stima și iubirea sa.

Acestea sunt motivele pentru cari au rămas adânc îndurerate la vestea morții părintelui Dr. Sebastian Stanca toți câți l-au cunoscut personal, cași cei ce i-au cunoscut scrisul, deoarece comorile sufletului său se vărsau din belșug pe coloanele ziarelor și în broșuri, fiind un iscusit mânuitor al condeiului.

S'au rărit tare rândurile celor ce am început a lucra la așezarea episcopiei din Cluj. S'a dus acum și părintele Stanca.

Legea firii este necruțătoare. Când crezi că ai dobândit lumea, și-ai așezat copiii, în groapă te sălășluiești. Unica mângăiere este că acolo nu sunt cunoscute scârbele și durerile lumii acesteia. Căci, Sebastian Stanca a avut parte și de acestea, și fără vină. Războiul prim mondial l-a smuls cu mână neîndurată din sânul familiei, a iubitei sale soții și a micilor copilași și l-a exilat la Șoproon în vestul Ungariei. Al doilea

război mondial i-a pus în mână toiagul pribegiei.

Rugăm pe Bunul Dumnezeu ca pentru cele bune făptuite pe pământ ca și pentru cele îndurate fără vina lui, să-l răsplătească cu vecinică odihnă în cortul celor drepti, iar celor rămași, aici soție, copii, rude și prieteni să le trimită darul mângăierilor sale. Icoana consilierului eparhial Dr. Sebastian Stanca va rămânea pururi vie în inimile noastre, și istoricul Eparhiei Vadului și Clujului va vorbi, celor ce vor veni în urmă, de Dr. Sebastian Stanca și sârghițele lui.

Dr. VASILE SAVA

La mormântul consilierului Dr. Sebastian Stanca

Vestea trecerii la cele veșnice a P. C. Prot. stavr. consilier *Dr. Sebastian Stanca*, a venit pe neașteptate, îndoliind Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului, prin pierderea unuia dintre cei mai devotați slujitori ai Eparhiei noastre.

Viața lui, pe care și-a închinat-o spre slava Bisericii străbune, s'a stins în ziua de 9 Nov. a. c. după o lungă suferință, în orașul mitropolitan Sibiu.

Defunctul a fost preocupat până în ultima clipă a vârstei de 69 ani de dorința nepotolită de a însemna cu sârguință toate faptele petrecute în cuprinsul Eparhiei, căreia i-a fost devotat până la mormânt, deși vârsta de pensionar l-ar fi îndreptățit la odihnă bine meritată.

Pentru a da cea din urmă cinstire, celui ce a fost sfetnicul apropiat al celor dintâi doi Erarhi, a regretatului Episcop Nicolae Ivan și a Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, în numele Episcopiei Clujului a fost delegat Păr. consilier *Pavel Șendrea*, pentru a prezenta, în numele Prea Sfinției Sale și a Consiliului Eparhial, omagiile îndurerate, cu tristul prilej a petrecerii la lăcașul de veșnică odihnă a regretatului Dr. Sebastian Stanca.

Străjuț de distinsa și numeroasa sa familie îndurerată, trona pe catafalcul din casa unde a trăit ultimii săi ani.

A fost transportat apoi în Catedrală, pentruca și Biserica să i dea cinstirea slujbelor orânduite de ritualul nostru strămoșesc.

Slujba prohodului a fost săvârșită de un sobor de șapte preoți în frunte cu Prea Sfințitul Arhiereu Vicar Teodor Scorobeș. Răspunsurile fiind date de corul studenților „Academiei Teologice Andreane”.

Cel dintâi cuvânt l-a rostit Prea Sfințitul Arhiereu Vicar, dând glas durerii pricinuită de pierderea unui prieten devotat și vrednic colaborator în ogorul Evangheliei Mântuitorului, arătând calitățile care i-au împodobit sufletul ca creștin și ca tată de familie.

Delegatul Episcopiei Clujului a tâlmăcit apoi simțămintele de jale prin următoarele cuvinte:

„Cu inima frântă de durere mă găsesc astăzi în fața sicriului consilierului eparhial Prot. stavr. Dr. Sebastian Stanca, pentru a reprezenta cu acest prilej pe Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan, Consiliul Eparhial și Preoțimea din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, spre a spune cuvântul de omagiu și durere pentru pierderea devotatului slujitor, care a luminat ca o făclie în viața tinerii noastre Episcopii.

Mlădiță din familia Preotului Avram Stanca din Petroșani — care a zidit în vremuri de grea cumpănă șapte biserici și a înființat și consolidat tot atâtea parohii pe Valeajului — defunctul a fost înzestrat cu aceleași alese însușiri, pe care le-a pus în slujba Episcopiei Clujului.

Cariere și-o începe ca preot la Vulcan, pe urmă la Sebeș-Alba, de unde calitățile deosebite ce-i impo-

dobeau sufletul, l-au îndreptățit să fie chemat printre cei dintâi ostenitori în slujba nou înființată a Episcopiei a Vadului, Feleacului și Clujului, ca sfetnicul apropiat a regretatului Episcop Nicolae Ivan.

De față la urzirea primelor fire a destinilor acestei Eparhii, a stat strajă neclintită lângă leagănul ei, dăruindu-și cu neprecupețire munca unei vieți întregi pentru propășirea acestei tinere instituții.

Calitățile sufletești deosebite, cu care a fost înzestrat, l-au întovărășit tot lungul slujbei de consilier, dăruindu-și prin ținuta sa o pildă vie pentru toți slujitorii altarului din cuprinsul Eparhiei.

De o sobrietate și un calm desăvârșit, plin de răspunderea chemării căreia s'a dedicat, a dovedit și prin cele mai mici acte ale vieții o putere de muncă neobișnuită.

De o sânguință, care vădea pe omul ispititor al tuturor amănuntelor din viața Eparhiei, a fost în același timp omul de o modestie plină de smerenia preotului cucernic pe care-l întruhipa.

Talentul de publicist și iscusit mânător al condeiului, l-a pus deosemena în slujba Episcopiei. Pe lângă nenumăratele articole și studii răspândite cu mărinimie prin diverse organe de publicitate, trebuie să încreștăm cu deosebită recunoștință, contribuția aleasă pe care a depus-o pe altarul Episcopiei Clujului, publicându-i istoricul din prilejul împlinirii primilor zece ani de muncă neostenită și conducerea foii oficiale „Renașterea“.

Avea de gând să ducă la bun sfârșit „Almanahul“ care să cuprindă monografia tuturor parohiilor, precum și biografia slujitorilor din cuprinsul Eparhiei noastre. Căile și voia lui Dumnezeu, pe care nu o putem cuprinde, a hotărât însă altfel.

Zadarnic am încerca să încreștăm în puținele clipe a ceasului de față, toată munca de organizator în multele slujbe cu care a fost cinstit în calitate de consilier, de locotenent al scaunului episcopal din Cluj, ca și aceea de colaborator și prim-sfetnic a regretatului Episcop Nicolae Ivan, precum și a Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, sau ca deputat al Congresului Național Bisericesc, președinte al „Asociației Clerului „Andrei Șaguna“ secția Cluj“, ca ostenitor la organizarea Eparhiei Maramureșului. Toate acestea vor trebui arătate cu prilejul unei comemorări în cinstea acestui făclier, care a luminat destinele eparhiei Clujului.

Anul 1940, prin granița nedreaptă care despărțea pe frații de același sânge și lege, a frânt și linia de continuitate a consilierului Seb. Stanca, trebuind să ia drumul pribegiei, unde n'a conținut să-și pună și pe mai departe munca în slujba Bisericii și neamului deopotrivă.

În numele Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, a Consiliului Eparhial și a preoțimeii din Eparhia Clujului — care l-a cinstit ca pe un mădular mult prețuit al familiei preoțești — depun omagiul plin de recunoștință și respect, pentru cel ce a

jertfit o viață de muncă pe altarul Episcopiei noastre.

Din zăbrălnicul de jale, care a cuprins întreaga noastră Eparhie, se desprinde o lacrimă fierbinte peste fărâna proaspătă a mormântului lângă care ingenunchiem cu sufletele noastre, rugând pe Bunul Dumnezeu să dea mângăere distinsei familii, atât de îndurerate prin această pierdere, iar sufletului Prot. Seb. Stanca să-i facă parte cu dreptii într'u împărăția Sa, spre veșnică pomenire“.

Păr. Prof. Ioan Lupaș, aduce omagii scriitorului și neobositului publicist

Seb. Stanca, arătând geniul și munca neostenită a acestui condei de mult prețuită valoare istorică și literară.

Cortegiul funebru, cu o numeroasă participare a unei distinse asistențe, se îndreaptă apoi spre cimitirul central, pentru a așeza trupul neînsuflețit în lăcașul de veșnică odihnă.

Cerul mohorât picură în lacrimile sale de durere, peste cei ce cu jale în suflete se reîntorc la vetrele lor, ducând în inimi icoana neuitată a celui ce a fost între noi consilierul Dr. Sebastian Stanca.

Asistent

P. S. Sa Episcopul Nicolae la propo-veduire în ținutul Munților Apuseni

În preziua Sf. Dumitru Prea Sfințitul Episcop Nicolae, însoțit de Pr. Cons. I. Rușdea rev. ep. și Pr. Dr. I. Zăgreanu, dir. liceului ort. rom. de băieți pleacă cu trenul din Cluj. La Alba Iulia este întâmpinat de Pr. Lucian Munteanu, Pr. Mircea Fodorean și Pr. Puia și Domnul Petruc. De aci călătoria se continuă cu trenul mic, iar în gara Feneș P. C. Gh. Popescu, zelosul protopop al tractu- Zlatna, însoțit de un grup de preoți întâmpină cu bucurie nespūsă pe Înaltul Ierarh.

În Zlatna, Prea Sfinția Sa și însoțitorii au descins în casa primitoare a P. C. Prot. Gh. Popescu, unde s'a servit cina dată în onoarea Prea Sfinției Sale cu participarea notabilităților din localitate, remarcând prezența Domnului Primpreetor Dr. V. Sacotă, Dl C. Antonescu, dir. mine- lor, Dl Dr. Radeș, Pr. Paul, Pr. Dr. Moldovan, Pr. Colburzanu ș. a.

Sfințirea Bisericii din Feneș

În dimineața zilei de Sf. Dumitru Prea Sfinția Sa și suita a plecat la Feneș.

La ora 9 Înaltul oaspe este întâmpinat de flăcăi călăreți în marginea comunei Feneș, iar sub poarta de cetină este întâmpinat de Preotul Bisericii surori cu Sf. Evanghelie și Cruce și de Primarul comunei, cu pâine și sare.

Prea Sfinția Sa mulțumește pentru bunele urări și împărtășește arhieresti binecuvântări. De aci până la Biserica din deal, Înaltul Ierarh este dus cu carul la care au fost înjuțați patru boureni după tradiția locului.

În fața bisericii Pr. Miclea parohul locului, înconjurat de un mare sobor de preoți, bineventează sosirea Prea Sfinției Sale și exprimă bucuria sa și a credincioșilor de a avea în mijlocul lor Arhierarul, pentru a le sfinți ostenele străduințelor depuse pentru reîmpodobirea Sfintei Biserici zidită de strămoșii lor.

După săvârșirea sfințirii apei Prea Sfințitul Episcop binecuvintează, stropște și miruește zidurile Sfintei Biserici. Iar după acest act se săvârșește Sfânta Liturghie arhierescă înconjurat de un mare sobor de preoți.

Purcezând dela cuvintele Evangheliei zilei, „Gadarenii“, P. S. Sa povățuește pe cei adunați să prețuiască sufletul, nu ca cei din Gadara, ci să fie vrednici urmași ai înaintașilor lor.

Îi sfătuește să le fie tuturor această biserică lăcaș de mângăiere și bucurie în toată una vreme, așa precum în decursul veacurilor ea a fost mamă ocrotitoare.

I-a îndemnat să-și lucreze ogoarele, să-și păstreze curățenia tru-pească pe lângă cea sufletească, să-și îndeplinească îndatoririle de buni cetățeni.

La agapa frățească din casa Pă-

rintelui Miclea P. S. Sa din nou a împărtășit cuvânt de înțelepciune și învățăminte, amintind că în curând se împlinește un veac dela marea involburare pornită la 1848 de Craiul Munților Avram Iancu și conducătorii spirituali ai poporului român, pentru câștigarea dreptății și libertății poporului și deci se cuvine ca acest însemnat eveniment istoric să fie prăznuit cum se cuvine în amintirea celor care au luptat și au murit pentru cauza poporului.

Toți ne tragem originea, din țărâna de totdeauna păstrător de lege și credință, care dă țările unui neam. Să fim credincioși M. S. Regelui și împlinitorii orânduirii și ocărnuirii Sale.

În cuvântul Prot. Gh. Popescu pentru Prea Sfinția Sa și Dl Petruc fiul acestei comune, Dir. Inv. Breazu, Pr. gr. cat. Totoianu. Seria cuvântărilor o încheie Pr. Miclea, mulțumind Prea Sfinției Sale pentru bucuria ce a prilejuit acestei parohii venind în mijlocul lor, și Dl Invățător pentru organizarea corului care a împodobit sf. slujbă prin cântările sale.

Spre Zlatna

Prea Sfinția Sa plin de bucuria duhovnicească, dătătoare de noi puteri, a continuat călătoria misionară, îndreptându-se spre Zlatna, unde P. C. Prot. Popescu duhovnicul iubit al frunțașei noastre parohii, ajutat de Pr. Dr. Moldovan, desvoltă o frumoasă activitate pastorală și națională spre bucuria conducerii bisericii noastre.

Prea Sfinția Sa este întâmpinat în fața bisericii de Pr. Moldovan cu cuvinte de bineventare, urmate de cuvântul cald al Dnei Lia Dr. Suciu, v.-presid. Soc. Fem. Ort.

Intrând în monumentală Biserică, ni se înalță sufletul de bucurie, văzând buna ei stare, ordinea și curățenia, toate arată oglinda sufletului păstorului credincios.

Prea Sfinția Sa săvârșește sf. vecernie în biserică arhiplină de credincioși, intelectuali, meseriași, muncitori și țărani, toți înfrățiți în credință și rugăciune. Răspunsul l-a dat corul atât de înălțător, ceace face cinstite conducerii și membrilor lui.

Prea Sfinția Sa purcezând dela cuvintele Sf. Pavel către Tit: „Să suferim ca un adevărat ostaș a lui Hristos“ și astfel vom avea cununa biruinții în Domnul, precum a avut-o și Marele Mucenic Dimitrie a cărui prăznuire săvârșim.

Prea Sfinția Sa a remarcat cu bucurie marele număr de credincioși și tineret în sf. biserică, — deși vremea era înaintată — pe toți îi sfătuește să fie păstrători a credinții pentru ca să primim cununa biruinții, iar tineretului le spune „să vă rugați pentru ca prin aceste daruri să vă puteți toarce firul vieții luminat“.

Mulțumind Pr. Prot. și P. Stimatei Doamne pentru buna găzduire, în dimineața zilei de 27 Octombrie Prea Sfinția Sa își continuă călătoria misionară, bătătorind drumul istoric al Muntelui Mare spre Abrud, cu gândul la trecut parcă se zăresc oștile lui Iancu, cari cereau dreptate și libertate pentru norod.

La Abrudsat

Astfel ajungem la Abrudsat, unde deși era zi de lucru o imensă mulțime de credincioși în frunte cu autoritățile, întâmpină pe Înaltul Ierarh, Dl Primpreetor, Dl Primar, Dl Inv.-Dir. Iar în ușa Sfintei Biserici, P. C. Prot. I. Trifon prin cuvintele bine simțite talmăcește bucuria clerului și poporului văzând în mijlocul lor pe Arhipăstorul iubit pentru părinteasca dragoste ce are față de toți.

Prea Sfinția Sa săvârșește asistat de soborul preoților din tract, sfințirea apei, rostind și rugăciune de desiegare, după care a urmat cuvântul de învățătură, plin de mireasma graiului său, curat și convingător al cazaniilor.

Prea Sfinția Sa stropște cu apă sfințită tot poporul dreptcredincios, care se reîntoarce la casele lor plin de bucuria neuitată de a fi primit binecuvântarea arhierescă.

A urmat agapa în casa parohială a Păr. Onciu, unde Prea Sfinția Sa cu pietate a evocat din evenimentele petrecute cu un secol înainte pe aceste meleaguri istorice, când bărbați vrednici și devotați poporului au luptat pentru drepturile lui pentru libertatea lui. De câteori aud rostindu-se numele Abrudului, parcă aud bubuit de tun, tunetul luptelor unui popor pentru libertate și dreptate. Precum poporul nostru întotdeauna a fost cinstit de mai marii lor, așa se cuvine ca și noi să ne aducem aminte cu dragoste și să fim cu credincioșie față de păstrătorul unității neamului față de M. Sa Regele Mihai I și ocărnuirea Sa.

Dl Primpreetor a toastat în cinstea Prea Sfinției Sale, asigurând Biserica de tot concursul administrației.

Au luat cuvântul Dl Micu, Pr. Păslaru evidențind activitatea Pr. Oniciu care azi împlinește 50 ani de etate și 25 ani de activitate pastorală. Dl Vonica a vorbit în numele organizațiilor politice locale. Pr. Berea. Iar seria cuvântărilor o încheie Prot. I. Trifon, cu mulțumiri față de Prea Sfinția Sa pentru bucuria ce le-a făcut și însoțitorilor săi.

Spre Cămpeni

Prea Sfinția Sa, conform programului, iar este gata de drum pentru a aduce noi bucurii de astă dată Cămpănarilor, și pentru a revedea credincioșii cari au fost cercetați de Prea Sfinția Sa cu 10 ani înainte, parohie cu parohie, cătun cu cătun, ducând tuturor cuvântul de învățătură.

Astfel la ora 3 cu trăsura pusă la dispoziție prin bunăvoința Dlui Colonel Comandant al Garnizoanei Abrud, Prea Sfinția Sa pleacă pe drumul șerpuitor pe lângă Arieșul purtător de prețuite bogății, întâlnind nenumărate care și Moși drumeți, ducând cu ei povara grijei de mâine, dar cu încredere și nădejde de mai bine.

La ora 5 trecem podul Arieșului Mic împodobit în cetină de brad, din frumosul orașel de munte Cămpeni, orașel al atâtor dureri dar și bucurii, unde Iancu vestea la 1848, poporului adunat la bălcu că a sosit vremea descătușării. Aci este primit Prea Sfințitul Episcop Nicolae, cu cuvântul de bineventare rostit de Dl Dr. Matora primpreetorul de totdeauna al orașului. Dl Primar Mucea în numele populației, D-șoara Prof. Mihon în numele Soc. Fem. ort.

rom., Dl. Înv.-director în numele școlii, Prot. Gligor în numele Bisericii susori. N'a lipsit nici ciripitul duos pornit din sufletul curat, rostit de o micuță școlăriță.

Cu prapori înainte se formează un nesfârșit cortegiu cu credincioșii cari au însoțit pe Prea Sfinția Sa până la Biserica din Deal.

În fața intrării un sobor de preoți în frunte cu P. C. Prot. S. Furdul întâmpină cu Sf. Evanghelie și Sf. Cruce, cu cuvinte isvorite din filială dragoste față de arhipăstorul, care după un deceniu a coborât din nou în mijlocul credincioșilor din această parohie. P. C. Sa ca încercat păstor sufletesc asigură pe Prea Sfinția Sa de nețărnută dragoste și recunoștință a Moșilor pentru toate sacrificiile aduse în timpul surghiunului pentru cauza Bisericii și neamului.

Intrând în sf. Biserică, care îți înalță sufletul prin podoaba picturii executate de Prof. Mihon, cât și prin grija ce pun păstorii sufletești pentru îngrijirea ei.

Se săvârșește sf. Vecernie de Prof. Stavr. I. Rușdea și Prot. S. Furdul asistați de un mare sobor de preoți. *Meditația* a rostit-o Pr. David, după care a urmat înălțătoarea cuvântare rostită de Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae, purcând dela cuvintele: „să purtăm sarcinile unul altuia”, pentru ca să ne facem viața mai liniștită prin buna conviețuire între oameni, ceea ce este plăcut lui Dumnezeu și semnelor noștri. Astfel își dăpână firul cuvântării înțelepte Arhiereul, cuvinte prinse de credincioșii cari umpleau marea biserică, ca tot atâtea mângâiere de mare preț pentru sufletele lor.

Conferința preoților din tractele Abrud și Câmpeni

În sala Primăriei a urmat prima ședință a conferinței preoților din ambele tracte sub prezidiul Prea Sfinției Sale.

Intrându-se în ordinea de zi, au urmat expunerea referatelor:

I. Pr. Răzlog-Cărpiniș a susținut referatul „Hristos în centru vieții preoțești” coreferent fiind Pr. Păslaru-Ciuruleasa. La discuții au luat cuvântul Pr. Rușdea, Pr. Tomuș, Pr. Burz, Pr. Ciurea.

Prea Sfinția Sa rezumă și fixează concluziunile, arătând, că precum Sf. Biserică este păstrătoarea învățăturilor Sfinte, așa preoțimea trebuie să fie „purtătoarea miresmei lui Hristos” după cuvintele Sf. Pavel către Corinteni.

II. „Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a Pr. din Parohie”, referat susținut de Pr. Berea-Soharși de Pr. Burz coreferent, la discuții au luat parte preoțimea din ambele tracte.

Ca un colorat al interesantelor discuții asupra acestui subiect, Prea Sfinția Sa arată că cele mai potrivite momente de duhovnicie le găsim în pastorația individuală, viața ne îmbie astfel de prilejuri, cari trebuie prinse și folosite.

III. „Piedici întâmpinate în lucr. de catehizare”, referat susținut de Pr. Oneț, pentru lămurirea acestei teme au luat cuvântul Pr. Rușdea, Dr. Zăgreanu, Prot. Trifon-Abrud, Pr. Burz, Pr. Ciurea, Pr. Gligor, Pr. Păslaru.

Și aci Prea Sfinția Sa arată că totul depinde de personalitatea preotului, de conștiințozitatea, punctualitatea și buna înțelegere între preot și învățător. Ținerea regulată a orelor, suplinirea numai în cazuri extreme, fiind reținut de îndatoriri pastorale. Trecerea lecțiilor în catalog. Pregătirea lecțiilor și observarea programei, folosirea materialului intuitiv pentru a se tipări în mintea elevului mai temeinic învățătura. Să pună un deosebit zel pentru instruirea în ru-

găciuni și cântare bisericească tinerimea, pentru formarea climatului sufletesc în educația, religioasă-morală.

IV. „Mijloce de luptă antisectară”, referat temeinic dezvoltat de Pr. D. Todea și Pr. D. Ciurea. Stabilind condițiunile pentru o bună activitate în contra acestei pecingini, care sapă la unitatea credinței și neamului.

Au contribuit la discuții preoțimea în conferință, care a înțeles primejdia și din pregătirea temeinică a temelor s'a constatat că este la datorie pentru a opri fermentul disoluției, adus de streini în satele noastre, pentru a slăbi și destrăma credința bisericii și neamului. Și astfel a luat măsuri de profilaxie cu ajutorul organizațiilor mirenești, din sânul bisericii.

Toate temele au fost temeinic pregătite, preoțimea s'a arătat activă, zi de zi își bogățește cunoștințele pentru ca să țină pas cu timpul.

Sfânta Liturghie Arhierească

A doua zi, Marți 28 Oct. deși zi de lucru, pâlcuri, pâlcuri de credincioși se îndreaptă spre biserică din deal. Iar Prea Sfinția Sa a fost condus de peste 50 preoți la sfântul lăcaș unde a săvârșit sf. liturghie arhierească înconjurat de un impunător sobor de preoți. Răspunsurile au fost date de frumosul cor de sub conducerea Dlui Prof. Mihon care prin cântările frumoase a împodobit sfânta slujbă.

La prerasă, meditația a rostit-o Pr. Leahu din Avram Iancu, pentru împărtășirea preoților. Prea Sfinția Sa a împărtășit preoțimea și un mare număr de credincioși, ceea ce a umplut de bucurie sufletul Arhiereului, fiind aceasta o dovadă a trăirii în Hristos și buna păstorie a preoților.

Sfânta Liturghie a fost urmată de înălțătoarea predică a Prea Sfințitului Episcop Nicolae, plină de mireasma învățăturii divine a Mântuitorului vorbind despre „prețuirea sufletului” acea scânteie divină, care trebuie să slujească lui Dumnezeu. Dând indemn pentru tăria și păzirea credinței celei adevărate propoveduită de sfânta noastră Biserică.

Prea Sfinția Sa viu mișcat de dragostea ce au arătat Câmpănarilor participând în număr așa de mare la sf. slujbă, le mulțumește tuturor și pentru sufletul cald cu care a fost primit, P. Sf. Sa le-a răsplătit imbelșugat prin cuvintele piine de mireasma duhovnicească, împărtășind arhierești binecuvântări, stropește cu apără sfințită rând pe rând tot norodul care a umplut frumoasa biserică din Deal.

Agapa

Masa creștinească dată în cinstea Prea Sfinției Sale a fost servită la Școala Primară, cu participarea a peste 250 persoane.

Prea Sfinția Sa luând cuvântul mărturisește că ori de câte ori rostește cuvântul Câmpeni, a acestui orașel primitor, parcă aude fluier. Aci găsești tărie de credință, de lege de neam, aci unde s'au făurit în trecutul obidit, atâtea mișcări spre binele norodului, ascultător de sfetniciei lui luminați, cari îți dau tăria să muți munții. Se cuvne ca în aceste clipe luminate, pline de înălțare sufletească să ne îndreptăm cu gândul și cugetul către M. Sa Regele Mihai I, scumpul nostru Suveran, urându-i domnie îndelungată spre tericirea neamului, să ne ocărnuiască țara și neamul spre limanul bucuriilor, înconjurat de sfetnici luminați.

Dl. Primpretor Dr. Motora vorbește pentru Prea Sfinția Sa, Dl. Insp. Gen. Buzea exprimă recunoștința pentru oblađuirea părintească a P. Sf. Sale și jertfele aduse în timpul anilor de vitregie în Ardealul

CARTE POSTALĂ

„Este foarte adevărat că n cazul acesta D. Cutare nu s'a comportat după cum ar fi trebuit, dar tot atât de adevărat este că n toate celelalte cazuri D-sa a avut un comportament ireproșabil”. Așa ne scrie cineva, apărându-și prietenul care călcăse cu stângul într'un moment al vieții. Totuși apărătorul ni se pare mai vinovat, într'o privință, decât inculpatul. Căci Rumânul se poartă bine sau rău și are o purtare frumoasă sau urâtă.

Și 'ncă dacă celce ne scrie ar ști măcar franțuzește. Dar nu știe. Atunci? Se ia și el după alții, ca să-și mulțumească mândria deșartă de a vorbi „domnește”. Se vede c'a uitat zicala veche: „Ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e portul.”

D. P.

de Nord. Asemea și P. C. Protopop Gligor. Dșoara Mihon aduce omagiul Societății Femeilor Rom. Ort. Iar Pr. Berea în numele învățămantului. Dl. Ioan Mihon în numele organizațiilor politice omagiază pe P. Sf. Sa asigurând de concursul lor biserica pavăza neamului de totdeauna. Pr. cons. Rușdea vorbește pentru Prot. Furdul și Soc. Fem. Ortodoxe cari în colaborare atât de armonioasă au organizat atât de impunător această manifestație creștinească și românească.

Dl. Dr. Ionel Palade a făcut o adevărată mărturisire de credință de-

spre Biserica ortodoxă căreia i-a imprimat democrația Marele Mitropolit Șaguna, și ea urmează și azi calea verificată și ducătoare la scopul mântuirii sufletelor.

În miez de noapte, Prea Sfinția Sa în trenul mic se îndreaptă spre reședință, învingând greutatea acestei lungi călătorii misionare, cu sufletul plin de bucurii duhovnicești, a lăsat în sufletele clerului și poporului din Munți, Apuseni mângâiere și tăria credinței în Hristos, care ne dă tăria să aștepte cu seninătate zilele ce vor veni.

Pr. I. RUȘDEA

REDACTORUL

Toamna și-a prohodit frunzările, florile și adastă ultimile ochiade ale soarelui năbușit de ceață.

Vălătuci de nori picură monoton greul ploaiei.

Cu pălăria cât o pită, cu pardesiul strâns sărăcește pe trupul istovit de boală, cu bastonul subțiat și el de uzură, un om uscățiv, grav, ca o eroziune dintr'un fost granit mâncat de vreme, se așează între noi.

Știe, Doamne odihnește-l, știe o istorie întreagă de istorii. Povestește rar, din când în când înseamnă cu degetul în neant în locul unde ședea cândva un soclu, un an, sau o aminuire.

Deapănă trecutul vremii pe care le-a trăit cu tot mai aprinsă pasiune, până ce, înflăcărat de propria povestire, devine o torță de lumină, de pasiune pentru adevăr.

Căldura izvoarește din ochii lui iluminați, din subluma ne-

bunie de a se dăruia adevărului și muncii.

Sebastian Stanca scrie atunci cu vorbe de foc cartea cea mare a vieții sale și a celor ce i-au fost apropiați.

— De ce nu scrieți toate aceste P. C. Părinte? — „Asta-i treaba voastră, tinerilor. Rostul nostru a fost să facem viața, voi să vă nevoiți a o păstra și a o trimite prin slovă, veacurilor și generațiilor ce vor veni”.

Așa s'a sfârșit ultima noastră întâlnire din acest an.

Acum când frunzele toamnei l-au dus la groapa rânduia deopotrivă celor mari ca și celor mici pe fostul nostru Redactor, promitem, înaintea vremilor ce ne vom judeca drept, că sarcina lăsată moștenire o vom duce, după puteri, mai departe.

E o sarcină care ne face cinste și împlinind-o, dovedim că Sebastian Stanca trăește între noi.

Păr. GHEDEON

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

* M. S. Regele Mihai I. și M. S. Regina Mamă Elena, fiind invitați la celebrarea căsătoriei principesei moștenitoare a Mariei Britani Elisbeth cu Lt. Mounthbatten, Miercuri 12 Noembrie, orele 8, a părăsit țara cu un avion de pe aerodromul Băneasa.

M. M. L. L. vor lipsi din țară aproximativ 20 zile.

M. M. L. L. au părăsit țara cu un avion bimotor, proprietatea personală a M. S. Regelui, condus de d. comandor Udrescu.

Conform Constituției, pe tot timpul absenței M. S. Regelui din țară prerogativele regale vor fi exercitate de Consiliul de Miniștri.

M. M. L. L. în drum spre Londra se vor opri câteva zile la Geneva,

unde vor vizita pe Ducesa D'Aosta, sora M. S. Reginei Mame Elena.

La Londra, festivitățile vor începe Luni 17 Noembrie, iar celebrarea căsătoriei va avea loc în ziua de 20 Noembrie a. c.

* Prin retragerea miniștrilor liberali din guvern s'a ajuns la unele schimbări în guvernul nostru. Dăm în acest loc numele noilor miniștri, cari au luat locul foștilor miniștri liberali.

La externe d-na Ana Pauker, la Finanțe dl. Vasile Luca, la Culte, dl. Stanciu Stoian. Deasemenea patru subsecretari de stat: Dni Gh. Vasiliu, Ion Popescu, Vasile Moșoran și Mihail Măcărescu.

În ziua de 7 Nov. noii miniștri au depus jurământul în fața M. S. Regelui și a dui prim-ministru Dr. Petru Groza, luându-și posturile în primire

„RENAȘTEREA PENTRU POPOR“

Cu frățescă bucurie vestim Cucernicilor Preoți și dreptcredincioșilor creștini, că foaia cea nouă „Renașterea pentru popor“

va apare pe data de 15 Decembrie 1947.

Cucernicii preoți care au înscris abonați și au încasat bani să-i trimită imediat la Cluj, pe adresa: Preot Gh. Noveanu Piața Malinovschi 18 (Episcopia ortodoxă).

Tot odată ne vor comunica precis numele, pronumele și adresa fiecărui abonat.

Primele numere se vor trimite toate în pachet preotului paroh sau după caz — cantorului — care le va distribui celor înscrși. Mai târziu, de vor cere cititorii, le vom trimite la adresa fiecăruia.

REDAȚIA

* În săptămâna trecută s'a desfășurat la București cu deplin succes al doilea Congres, al Confederației Generale a Muncii. Această Confederație este organizația de competență a muncitorimii din România. La Congres, au luat parte pe lângă membrii guvernului nostru, o mulțime de delegați ai muncitorilor din străinătate.

* În urma lungilor debateri Tribunalul militar din București a dat sentința în procesul fostului partid național-țărănesc.

Iuliu Maniu și Ion Mihalache fiind trecuți de 60 de ani, pedeapsa a fost preschimbată în temniță grea pe viață. Pe lângă aceasta Tribunalul i-a mai osândit la confiscarea averii și la 50.000 lei cheltueli de proces.

Celalți acuzați, ca Ilie Lazăr, Carandino, Serdici și alții, au fost pedepsiți dela 2—12 ani de temniță, pierderea averii și plata cheltuelilor de judecată. Acest proces a ținut 11 zile.

BISERICESȚI

* Ședințele Sf. Sinod și Congresul pentru alegerea noilor Chiriarii convocat pentru 10—18 Noembrie se vor ține între 18 și 25 l. c.

* Sfântul Sinod al Bisericii noastre, în sesiunea ordinară ținută la 2 Iulie a. c. și-a dat avizul favorabil pentru ridicarea Arhiepiscopiei Timișorului, la rangul de Mitropolie a Banatului. Iar Adunarea Deputaților în ședința din 19 Septembrie 1947, a votat Legea Nr. 325 pentru înființarea Mitropoliei Ortodoxe Române a Banatului, cuprinzând eparhiile: Arhiepiscopia Timișorului, Morisenei și Lipovei și Episcopia Caransebeșului. Prin aceeași lege I. P. S.

Arhiepiscop Dr. Vasile Lăzărescu, devine Mitropolit al Banatului.

După ce a primit investirea regală în ziua de 11 Octombrie 1947, I. P. S. Mitropolit Dr. Vasile Lăzărescu, a fost întronizat în ziua de 26 Octombrie a. c.

Serbările împreunate cu întronizarea I. P. S. Sale, au început Sâmbătă d. a. în marea Catedrală mitropolitană din Timișoara. Duminică dimineața la orele 8-50 I. P. S. Mitropolit a fost întâmpinat în fața Catedralei de un alt sobor de preoți și diaconi.

Sf. Liturghie s'a început la orele 9. I. P. S. Sa a fost înconjurat de următorul sobor: P. S. Sa Dr. Nicolae Popovici, episcopul Orășii, P. S. Sa Veniamin Nistor, episcopul Caransebeșului, I. P. C. Sa Arhim. Dr. Laurențiu Busuioc, I. P. C. Sa Arh. Dinu, Oradea.

Au fost de față asemenea Dnii: Dl. Ministru Radu Roșculeț, Dr. N. Brânzeu din partea bisericii greco-cat., Dl. General Nicolescu-Cociu comand. Reg. IV militar, Dl. Prefect Dr. T. Ionescu, Dl. Primar Dr. I. Petric, Prof. Dr. Ilie Toma etc.

* Duminică 15 l. c. s'a sfințit întru diacon clericul Aurel Sămărghișan, absolvent al Academiei Teologice din Cluj.

* Săptămâna trecută a repausat întru Domnul vrednicul Protopop stavr. Ștefan Rusu pensionar dela Tg.-Mureș.

Defunctul a fost unul din stâlpii ortodoxiei din valea Mureșului, bun român, creștin harnic și vrednic conducător al obștii.

Cu doliu în inimă și cu gândul la alte vremi, spunem fratelui întru Domnul:

Veșnică odihnă în pace!

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 6385/1947.

Circulară

către toate oficiile protopopești și parohiale

Pentru luarea la cunoștință Vi se comunică adresa pe care Ven. Consiliu Eparhial a primit-o dela Consiliul Central Bisericesc cu Nr. 1551/1947.

„Onor. Consiliu Eparhial al Episcopiei Clujului. Vă comunicăm, în copie adresa Nr. 6513/1947 a Onor. Minister al Afacerilor Interne înreg. la Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor sub Nr. 6677/1947, privitoare la scutirea de plata taxei de fațadă pentru locașurile de cult“. — Referitor la adresa Dvs. Nr. 3699/1947, avem onoare a Vă aduce la cunoștință că prin ordinul circular Nr. 6513 de azi s'au dat dispozițiuni autorităților locale din Moldova, ca locașurile de

cult să fie scutite de plata taxei de fațadă“. — Președintele Eforiei: indescifrabil. L. S. Șeful serviciului indescifrabil.“

Cluj, la 3 Noembrie 1947.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 6641/1947.

Ordin circular

către toate oficiile parohiale și protopopești din Eparhie

Atragem din nou atențiunea P. C. preoți asupra ordinului nostru Nr. 6745/1946, publicat în „Renașterea“, cu privire la întocmirea listelor parohiale până la data de 30 Nov. a fiecărui an, trebuind respectate întocmai și toate celelalte dispoziții din regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive în parohiile, protopop-

piatele și eparhiile din Patriarhia Română.

Vizarea listelor parohiale de către P. C. Păr. Protopopi, trebuie terminată până la 31 Decembrie a. c. raportând despre executare Consiliului Eparhial.

Cei ce nu se vor conforma, vor suporta consecințele.

Cluj, la 14 Noembrie 1947.

NICOLAE C. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 6115/1947.

Comunicat

Intrucât Episcopia noastră nu dispune de numerar, iar pe de altă parte avem de achitat imediat două cazuri de ajutoare de înmormântare, invităm pe această cale pe toți membrii „Fondului Ajutorului Preoțesc“, cari n'au achitat cotizațiile respective pe anul în curs, să ne trimită de urgență cotizațiile convenite pe timpul până la 1 Ianuarie 1948.

Odată cu acestea reamintim că aceste cotizații sunt de 100 lei pentru preot și 50 lei pentru soție de fiecare lună cu începere dela 1 Sept. 1947.

În același timp invităm pe P. C. Protopopi să încaseze și să trimită urgent și abonamentul la Renașterea, Răscumpărarea discurilor, taxa la Fondul de pensii eparhial și Sidoxia.

Cluj, la 11 Noembrie 1947.

NICOLAE C. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 6492/1947.

Comunicat

Oficiul protopopesesc din Turda cu Nr. 463/1947, ne aduce la cunoștință că în noaptea de 29/30 Oct. a. c. răufăcători au intrat în biserica parohială Turda II, de unde au furat următoarele obiecte: 7 buc. fețe de masă de lână; 2 buc. fețe de masă brodate; 2 broderii de 1 1/2 m. de pe strane; 2 buc. perdelute; 1 covor scoarțe de pe tetrapod; 3 buc. broderii; un covor de 2 m.; întreaga îmbrăcăminte de pe Prestol; 1 buc. lingură de cositor; 1 buc. ștergar; 7 buc. șervete; un stihar colorat.

Atragem din nou atenția C. Preoțimii asupra acestui fapt ca să învețe că așa pot păți cei ce nu se conformează dispozițiilor date de autoritatea superioară prin circulara Nr. 2558/1946.

Cluj, din ședința Consil. eparhial dela 5 Nov. 1947.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 492/1947.

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia Lătoreni, protopopiatul

Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.

2. Casă parohială cu supraedificățile necesare.

3. Sesiune parohială și anume: grădină cu pomi în întindere de 2 jug. și 36 stj. p. Fânaț 2 jug. 545 stj. și cimitirul vechiu de 1 jug. 1100 stj.

4. Stolele îndătinate în parohie.

5. Cereale se dau de popor în mod benevol.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile în termen Veneratului Consiliu Eparhial, însoțit de actele recerute de regulament și de aprobarea Prea Sfinției Sale Episcopului nostru, iar cu invoirea noastră se vor putea prezenta în parohie pentru a servi și face cunoștință cu poporul.

Baia de Arieș, la 28 Oct. 1947.

Oficiul protopopesesc al tractului Lupșa în înțelegere cu Consiliul parohial din Lătoreni.

Vasile Loga, protopop.

Nr. 6484/1947. Aprobata.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 5 Nov. 1947.

NICOLAE Const. Hașcău
Episcop secretar

Nr. 150/1947.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II Grindeni, din protopopiatul Luduș cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.

2. Casă parohială, supraedificii economice și 2 grădini pentru zarzavat.

3. Sesiune parohială 30 jug. pământ de cultură.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele convenite în termenul fixat Veneratului Consiliu Eparhial în Cluj și cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie spre a se face cunoștință credincioșilor.

Luduș, la 21 Octombrie 1947.

În înțelegere cu Consiliul parohial din Grindeni.

R. Popa, protopop

Nr. 6350/1947. Aprobata.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 31 Oct. 1947.

NICOLAE C. Hașcău
Episcop secretar eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

CALENDARUL NOSTRU

„Calendarul creștinului de lege răsăriteană“

pe anul 1948, se află tipărit și urmează să

fie compactat și expedit. — Până cel mai

târziu de Sfântul Nicolae va fi sosit pe sate.

Se va expedia prin protopopiate.